

عنوان مقاله:

ظهور منظرین زیرساخت آبی در شهرهای مراکش

محل انتشار:

فصلنامه هنر و تمدن شرق، دوره 5، شماره 15 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسنده:

آیدا آل هاشمی - دکتری معماری گرایش منظر، پژوهشکده نظر

خلاصه مقاله:

زیرساخت های آبی کشور مراکش همانند بسیاری دیگر از کشورهای منطقه به ویژه نواحی مسلمان نشین شمال آفریقا و خاورمیانه، شبکه هایی پیچیده و پیوند خورده با وجوه مختلف زندگی مردم را به نمایش می گذارد. امروزه هنوز شبکه های آبی در منظر شهرهای مراکش نقش پررنگی ایفا می کند و چشمه های آب با فرم و دستورات عملی یکسان در نقاط مختلف شهرهای شفشان، تطوان، طنجه، فاس و مکناس نظر هر بیننده ای را به خود جلب می کند. کشف نحوه و چرایی بروز ویژه زیرساخت آبی در شهرهای مراکش سوالی است که این پژوهش با تکیه بر مطالعات میدانی و توصیف و تحلیل مشاهدات میدانی در کنار بهره گیری از مطالعات کتابخانه ای، تلاش می کند پاسخی برای آن بیابد. بازدید از شهرهای مراکش و تامل در ارتباط چشمه های آب با ساختار شهر و توپوگرافی آن نشان می دهد که چشمه های آب (محل مظهر آب) به عنوان آخرین حلقه از زیرساخت آبی در شهرهای مراکش تنها نقش عملکردی و تامین آب شهر را بر عهده ندارد. تحلیل یافته های مشاهدات و قیاس آن ها باهم نشان داد که این مولفه های شبکه آبی منطبق بر توپوگرافی بستر شهر نقطه ثقل شکل گیری تاسیسات عمومی شهر، مراکز شهر و محلات و در لایه بعد در شکل گیری و سازمان دهی بافت های مسکونی به شمار می رود. این مولفه ها در کاربری های مهم شهری همچون مساجد، زاویه ها، حمام ها و ... در مراکز مهم شهر، مراکز محلات، ورودی بازار، ورودی های شهر و گشودگی های درون بازار حضور گسترده ای دارند. نتایج تحقیق همچنین نشان می دهد که علاوه بر نقش های تعیین کننده کالبدی در سازمان فضایی شهر، چشمه های آب با دستورات عمل زیباییشناسی ویژه و فرم محراب گون در پیوند با ذهنیت و آیین های آشنای مردم مراکش نقشی هویتی و فرهنگی را در شهرهای مراکش بازی می کند. مقایسه و سنجش نتایج مشاهدات میدانی در مدینه شهرهای مراکش و مشاهدات میدانی از بقایای شهر رومن و ولیبیلیس در کشور مراکش به عنوان الگوی شهرسازی در این کشور، نحوه حضور چشمه ها، در سطح شهرهای مراکش که برگرفته از آیین های بومی و یا سنت های رومن جاری در شهرهای رومن منطقه شمال آفریقا بوده است را پاسخ می دهد.

کلمات کلیدی:

زیرساخت آبی، منظر شهری، چشمه های آب، مراکش

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/851670>

